

Інструкція
з безпеки життєдіяльності № 19
під час літніх канікул в період карантину на COVID-19.

Затверджено
Наказ директора інституту
21 травня 2020 р. № 43 – О.Д.

ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності № 19
під час літніх канікул в період карантину на COVID-19.

1. Загальні положення.

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування на літніх канікулах в період карантину на COVID-19.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах та закладах освіти», «Правил дорожнього руху України», «Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України», наказу Міністерства освіти і науки України «Про організаційні заходи для запобігання поширення коронавірусу COVID-19» та інших. Необхідно розуміти, що у разі зміни ситуації через пандемію коронавірусної інфекції COVID-19 та необхідністю запровадження заходів щодо недопущення її поширення, вносяться зміни до нормативних актів з безпеки та здоров'я.

В період карантину забороняється: перебування на вулицях без документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство чи її спеціальний статус; самовільно залишати місця самоізоляції, обсервації;

відвідування закладів освіти її здобувачами, крім участі у пробному зовнішньому незалежному оцінюванні, державній підсумковій атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання, вступних випробуваннях, єдиному вступному іспиті з іноземної мови, єдиному фаховому вступному випробуванні, а також здійснення підтвердження кваліфікації моряків, проведення підготовки моряків, членів екіпажів торговельних суден, у тому числі тих, що здійснюють плавання внутрішніми водними шляхами України, та проведення підготовки судноводіїв малих/маломірних суден; проведення масових (культурних, розважальних, спортивних, соціальних, релігійних, рекламних та інших) заходів з кількістю учасників більше ніж 10 осіб та інші.

На території регіонів із сприятливою епідемічною ситуацією запроваджується послаблення протиепідемічних заходів, передбачених пунктом постанови КМ України.

Послаблення протиепідемічних заходів здійснюється на окремих території регіонів, які одночасно відповідають таким ознакам:

інцидентність (загальна кількість нових випадків COVID-19 за останні сім днів на 100 тис. населення) становить менше ніж 12 осіб;

завантаженість ліжок у закладах охорони здоров'я, визначених для госпіталізації пацієнтів з підтвердженим випадком COVID-19, становить менш як 50 відсотків;

середня кількість тестувань методом полімеразної ланцюгової реакції та імуноферментного аналізу становить більше ніж 12 на 100 тис. населення протягом останніх семи днів.

Послаблення протиепідемічних заходів застосовується та припиняється на території регіону на підставі рішення регіональної комісії з питань техногенно-екологічної

безпеки та надзвичайних ситуацій, яке приймається з урахуванням оцінки епідемічної ситуації та наявності у регіоні ознак для послаблення протиепідемічних заходів, визначених цією постановою. Рішення про послаблення протиепідемічних заходів переглядається не рідше одного разу на сім днів з урахуванням результатів оцінки поточної епідемічної ситуації в регіоні.

У регіонах, в яких здійснюється послаблення протиепідемічних заходів, дозволяється:

з 22 травня:

- проведення спортивних заходів без глядачів, в яких беруть участь не більше ніж 50 осіб. Спортивні заходи, в яких беруть участь понад 50 осіб, можуть проводитися за погодженням із Міністерством охорони здоров'я за результатами оцінки епідемічних ризиків;

- проведення релігійних заходів за умови перебування не більше однієї особи на 10 кв. метрах площі будівлі, де проводиться релігійний захід;

- діяльність готелів (крім функціонування ресторанів у готелях);

- регулярні та нерегулярні пасажирські перевезення автомобільним транспортом у міському, приміському, міжміському внутрішньообласному та міжнародному сполученні за умови перевезення пасажирів у межах кількості місць для сидіння, передбаченої технічною характеристикою транспортного засобу або визначеної в реєстраційних документах на цей транспортний засіб;

з 25 травня:

- перевезення пасажирів метрополітенами за умови забезпечення перевізником контролю за використанням засобів індивідуального захисту, зокрема респіраторів або захисних масок, у тому числі виготовлених самостійно;

- відвідування закладів дошкільної освіти;

з 1 червня:

- робота закладів фізичної культури і спорту, спортивних залів, фітнес-центрів (крім проведення групових занять з кількістю учасників більше ніж 10 осіб);

- відвідування занять в групах не більше ніж 10 осіб в закладах освіти, проведення професійно-практичної підготовки та державної кваліфікаційної атестації в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, підготовчих заходів до практичної підготовки на виробництві, лабораторних робіт та тренажерних занять, атестації здобувачів вищої освіти та відповідних підготовчих заходів, отримання документів про професійну (професійно-технічну) та вищу освіту, участь в освітньому процесі, пов'язаному з освітою дорослих, у публічному захисті наукових досягнень у формі дисертацій та відповідних підготовчих заходах;

- перевезення пасажирів залізничним транспортом в усіх видах внутрішнього сполучення (приміському, міському, регіональному та дальньому) між регіонами в межах кількості місць для сидіння, передбачених технічною характеристикою транспортного засобу або визначеної в реєстраційних документах на цей транспортний засіб. У разі здійснення перевезення між регіонами транзитом через регіон, в якому не діють послаблення протиепідемічних заходів, дозволяється перевезення в межах кількості місць для сидіння, передбаченої технічною характеристикою транспортного засобу або визначеної в реєстраційних документах на цей транспортний засіб (без права посадки пасажирів у транзитному регіоні). У разі здійснення перевезення до регіону, в якому не застосовується послаблення протиепідемічних заходів, дозволяється перевезення в межах 50 відсотків кількості місць для сидіння, передбаченої технічною характеристикою транспортного засобу або визначеної в реєстраційних документах на цей транспортний засіб, за умови розсадки пасажирів з вільним місцем поруч, спереду, позаду;

міжобласні пасажирські перевезення автомобільним транспортом між регіонами в межах кількості місць для сидіння, передбаченої технічною характеристикою транспортного засобу або визначеної в реєстраційних документах на цей транспортний засіб. У разі здійснення перевезення до регіону, в якому не застосовується послаблення протиепідемічних заходів, дозволяється перевезення в межах 50 відсотків кількості місць для сидіння, передбаченої технічною характеристикою транспортного засобу або визначеної в реєстраційних документах на цей транспортний засіб, за умови розсадки пасажирів з вільним місцем поруч, спереду, позаду;

з 10 червня:

- діяльність закладів харчування, зокрема приймання відвідувачів у приміщеннях, за умови дотримання протиепідемічних заходів;
- діяльність закладів культури, зокрема з прийманням відвідувачів за рішенням власника (органу управління), у тому числі культурних заходів, за умови перебування не більше однієї особи на 5 кв. метрах площі приміщення, де проводиться захід;
- діяльність закладів, що надають послуги з розміщення;

з 15 червня прийняття та відправлення повітряних суден, що виконують пасажирські перевезення авіаційним транспортом.

Обов'язковій самоізоляції підлягають:

особи, які мали контакт з пацієнтом з підтвердженим випадком COVID-19, крім осіб, які під час виконання службових обов'язків використовували засоби індивідуального захисту відповідно до рекомендацій щодо їх застосування;

особи з підозрою на інфікування або з підтвердженим діагнозом COVID-19 в легкій формі за умови, що особа не потребує госпіталізації;

особи, які досягли 60-річного віку, крім державних службовців і працівників державних органів та органів місцевого самоврядування, народних депутатів України та депутатів місцевих рад, суддів, військовослужбовців та працівників Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів, учасників та осіб, залучених до організації та проведення спортивних заходів, навчально-тренувального процесу, представників професійних спортивних клубів, а також осіб, які здійснюють заходи, пов'язані з недопущенням поширення COVID-19, забезпечують діяльність підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, які:

- провадять діяльність та надають послуги в галузях енергетики, хімічної промисловості, транспорту, у сферах інформаційно-комунікаційних технологій, електронних комунікацій, у банківському та фінансовому секторах, оборонній промисловості;
- надають послуги у сферах життєзабезпечення населення, зокрема у сферах централізованого водопостачання, водовідведення, постачання електричної енергії і газу, виробництва продуктів харчування, сільського господарства, охорони здоров'я;
- є комунальними, аварійними та рятувальними службами, службами екстреної допомоги населенню;
- включені до переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави;
- є об'єктами потенційно небезпечних технологій і виробництв.

Підставами для обсервації особи є:

заява особи про добровільну обсервацію у зв'язку з неможливістю дотримання вимог самоізоляції;

порушення двічі особою умов самоізоляції (крім осіб, які підлягають самоізоляції виключно у зв'язку з досягненням 60-річного віку);

відмова особи, яка мала контакт із хворими або має ознаки інфікування COVID-19, від медичного обстеження за направленням лікуючого лікаря;

перетин державного кордону особою (крім осіб, які є працівниками дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, представництв офіційних міжнародних місій, організацій, акредитованих в Україні, та членів їх сімей, водіїв та членів екіпажу вантажних транспортних засобів, членів екіпажів повітряних і морських, річкових суден, членів поїзних і локомотивних бригад, учасників зовнішнього незалежного оцінювання разом з однією особою, що супроводжує кожного з них, якщо немає підстав вважати, що вони були в контакті із хворою на COVID-19 особою);

перетин особою контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя та виїзду з них (крім співробітників Місії Міжнародного комітету Червоного Хреста, співробітників акредитованих в Україні дипломатичних місій, зокрема тих, які проводять моніторинг ситуації та доставку гуманітарної допомоги населенню, що проживає на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, учасників зовнішнього незалежного оцінювання разом з однією особою, що супроводжує кожного з них, якщо немає підстав вважати, що вони були в контакті з хворою на COVID-19 особою).

Перелік осіб, які є працівниками дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні, осіб, що належать до дипломатичного корпусу, акредитованого в Україні, інших відповідних осіб міжнародних організацій, які не підлягають обов'язковій госпіталізації до обсерваторів (ізоляторів), визначається Міністерством закордонних справ.

Діти, які не досягли 12 років, підлягають обсервації разом з одним із батьків, усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, інших осіб відповідно до законодавства.

Міністерству внутрішніх справ, Національній поліції:

забезпечити охорону публічної (громадської) безпеки і порядку на прилеглий території до об'єктів госпіталізації осіб, хворих на COVID-19, обсервації;

забезпечити в межах компетенції контроль за дотриманням обсервації, самоізоляції; посилити патрулювання громадських місць;

вжити інших заходів, спрямованих на виконання цієї постанови.

Рекомендувати центральним і місцевим органам виконавчої влади, іншим державним органам, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям на час дії карантину забезпечити:

на період карантину розмежувати час початку та закінчення роботи суб'єктів господарювання для уникнення скупчення осіб у години пікового навантаження у громадському транспорті, позмінну роботу працівників та/або за можливості віддалену роботу в режимі реального часу через Інтернет;

відстань у прикасовій та касовій зонах між особами (за винятком покупця і продавця) не менше ніж 1,5 метра та/або наявність між ними відповідних захисних екранів; дотримання відстані не менше ніж 1,5 метра між відвідувачами, які очікують дозволу на вхід до приміщень.

1.3. Куратор навчальної групи перед канікулами проводить первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності для студентів закріпленої групи з урахуванням вимог даної інструкції, інструкцій з охорони праці та безпеки життєдіяльності, що гарантують безпеку людині. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і

навички користування медикаментами. Даний інструктаж реєструється в спеціальному журналі після перевірки відповідних навичок та знань у здобувача освіти.

2. Вимоги безпеки під час літніх канікул.

2.1. Під час канікул, перебуваючи на вулиці, будучи учасником дорожнього руху, виконувати правила дорожнього руху:

- рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, притримуючись правого боку;
- рухаючись узбіччям чи краєм проїжджої частини, йти назустріч руху транспортних засобів;
- переходити проїжджу частину тільки по пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч;
- у місцях із регульованим рухом керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора;
- виходити на проїжджу частину з-за транспортних засобів упевнившись, що не наближаються інші транспортні засоби;
- чекати на транспортний засіб тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для учасників дорожнього руху;
- на трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, можливий вихід на проїжджу частину лише з боку дверей і тільки після зупинки транспортного засобу;
- у разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного або синього кольору, чи спеціальним звуковим сигналом, треба утриматися від переходу проїжджої частини або негайно залишити її;
- категорично заборонено вибігати на проїжджу частину, влаштовувати на ній або поблизу неї ігри, переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом, або невстановлених місцями;
- по проїжджій частині дороги дозволяється рух особам, вік яких не молодше 16-ти років, мопеди й велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом та світлоповертачами: попереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного; на голові у водія має бути захисний шолом;
- при катанні на інших засобах (скейтборд, ролики тощо) на проїжджу частину виїжджати заборонено;

користуючись транспортним засобом, необхідно сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування.

Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, транспорті, виконувати правила пожежної безпеки:

- заборонено брати з собою вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, феєрверки, цигарки, легкозаймісті речовини, вогнезаймісту рідину тощо);
- користуватися газовою плитою вдома можна тільки із справною витяжною вентиляцією (вентиляційний отвір);
- заборонено використовувати віконниці на вікна для затемнення приміщень і застосовувати горючі матеріали; зберігати бензин, газ та інші легкозаймісті горючі рідини, приносити їх до приміщення; застосовувати предмети оформлення приміщень, декорації та сценічне обладнання, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо); застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, феєрверки, бенгальські вогні тощо), хлопушки, дугові прожектори; влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, що можуть викликати загоряння; встановлювати стільці,

крісла тощо, конструкції, виготовлені з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захищати предмети проходи та аварійні виходи;

· у жодному разі не брати на вулиці чи в іншому місці незнайомі, чужі предмети, зокрема побутову техніку, не вмикати їх у розетку вдома чи в інших установах – це може призвести до вибуху та надзвичайної ситуації;

· не наближатися до електроприладів, музичної апаратури, що живляться струмом. Користуватися електроприладами тільки сухими руками. При виявленні обірваних дротів, неізольованих струмопровідних частин – діяти передбачено з урахуванням вимог безпеки.

Правила користування побутовими електроприладами.

Щоб запобігти ураженню електричним струмом, не можна:

- залишати електроприлади ввімкненими без догляду;
- користуватися несправними приладами, саморобними побутовими приладами, особливо великої напруги;
- вмикати в одну розетку одночасно декілька приладів;
- торкатися оголених ділянок у місцях з'єднання приладів з клемми, вилкою, між собою;
- використовувати електричні прилади не за призначенням та не ознайомившись попередньо з інструкцією.
- ставити під розеткою електронагрівальні прилади, бо контакти розетки можуть перегрітися;
- вмикати несправні електричні праски, самовари тощо;
- стукати по екрану телевізора, що згас, він може зайнятися або вибухнути; телевізор необхідно негайно вимкнути.

При користуванні нагрівальними приладами не допускається:

- вмикати їх через трійник та розміщати під розетками;
- накривати, адже прилад перегрівається;
- використовувати у тривалому режимі.

Правила поведінки при виявленні обірваного електричного проводу.

Небезпечно наближатися до обірваного електричного проводу. Якщо провід не покрито ізоляцією, то він становить загрозу для життя людини. Доторкнувшись до нього, можна отримати ураження внутрішніх органів. Відкинути провід можна лише за допомогою сухої деревини чи гуми.

Якщо ви побачили обірваний електричний провід, не торкайтеся його та не намагайтеся прибрати. Негайно повідомте відповідальним особам (батькам) про місцезнаходження обриву.

Правила поведінки поблизу електроцитової, лінії електропередач.

Небезпечно знаходитись поблизу електричних щитків і лінії електропередач. Не можна торкатися проводів та кабелів. Необачний рух може призвести до ураження електрострумом.

Наслідки від проходження електричного струму, залежать від ряду умов, серед яких головну роль відіграє властивість електричного струму і функціональний стан самого організму. Властивості електричного струму визначаються характером струму (постійний або змінний), напругою і частотою його, напрямом, тривалістю дії. Постійний струм діє швидше, ніж змінний, але змінний небезпечніший за постійний при відносно невеликій його напрузі і низькій частоті, оскільки опір тканин змінному струму слабкіший, ніж постійному. Збільшення частоти періодів зменшує шкідливу дію струму. Високочастотні струми не небезпечні і застосовуються з лікувальною метою.

Сила струму виражається відношенням напруги струму до того опору, який мають

при цьому тканини. При одній і тій же напрузі вона тим більше, чим менше опір тканин. Шкідливий вплив струму буде значно більшим при дії на вологу шкіру, тоді як суха шкіра чинить більший опір електричному струму. У опорі електричному струму істотну роль грає величина поверхні тканини, дотичної з електродами. Особливо небезпечно проходження струму через серце, головний мозок, оскільки це може викликати зупинку серця і дихання. Ступінь порушень, що викликаються електричним струмом, залежить від тривалості дії струму. Функціональний стан організму, його нервової системи грає в цьому відношенні значну роль: чим більш збудлива нервова система, тим різкіше її реакція при проходженні струму.. Загальна дія електричного струму на організм (залежно від сили) проявляється головним болем, нудотою, нерідко почастишенням серцевого ритму і дихання, підвищенням тиску і подальшим деяким його падінням, паралічем м'язів, набряком і водянкою.

Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, громадських місцях, приміщеннях, транспорті тощо учні повинні чітко виконувати правила з попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо:

- відпочиваючи у прибережній зоні, слід виконувати правила безпечної поведінки на воді: не запливати за огорожувальні буї, не підпливати до моторних човнів, вітрильників, веслових човнів та інших плавзасобів; не залізати на технічні та попереджувальні знаки, буї та інші предмети; не використовувати рятувальні засоби і спорядження не за призначенням; не стрибати у воду зі споруд, не пристосованих для цього, де невідомі глибина та стан дна; не організовувати у воді ігри, пов'язані з пірнанням і захопленням тих, хто купається; не стрибати у воду з човнів, катерів, вітрильників та інших плавзасобів; не використовувати для плавання дошки, камери від волейбольних м'ячів, рятувальні круги, надувні матраци (особливо у штормову погоду); не купатися біля причалів та у вечірній час, особливо після заходу сонця; не стрибати у воду в незнайомих місцях; не купатися біля обривів, зарослих рослинністю берегів; не засмічувати воду та узбережжя, не залишати та не кидати сміття.
- Заборонене купання у затоплених кар'єрах, каналах, озерах, пожежних водоймах, ставках, морських акваторіях та інших водоймах, що не мають обладнаних пляжів сезонними рятувальними постами, не зареєстровані місцевою владою як місця масового відпочинку. Під час купання не слід робити зайвих рухів, не пірнати, не треба тримати свої м'язи в постійній напрузі, не порушувати ритму дихання, не перевтомлювати себе, не брати участі у великих запливах без необхідних тренувань та дозволу лікаря. Не можна заходити у воду спітнілим або після прийому сонячних ванн, жвавих ігор. Як тільки ви починаєте замерзати, треба негайно вийти з води, енергійно розтертися рушником і швидко одягнутися. Заборонено заходити у воду, якщо ви погано почуваетесь; перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих будівель для запобігання обрушень будівельних матеріалів й попередження травм та загибелі дітей; вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори ; вживання в їжу грибів; брати в руки, нюхати, їсти незнайомі дикі рослини чи паростки квітів, кущів, дерев, що може призвести до отруєння;
- пересуватися слід обережно, спокійно. Беручи участь в іграх, не створювати хаотичного руху, не штовхатися, не кричати.

На вулиці:

бути обережним, дивитися під ноги, щоб не впасти в яму чи відкритий каналізаційний люк;

- не підходити на вулиці до обірваних, обвислих проводів, або проводів, які стирчать, а особливо, якщо від них іде гудіння – дані проводи можуть бути під електрострумом;

- не підходити до щитових, не залазити на стовпи з високовольтними проводами – можна отримати удар електрострумом від високовольтних живлень на відстані 5 м;
- бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатися, що гойдалки, атракціони, турніки та інші прилади справні, сильно не розгойдуватися й не розгойдувати інших, щоб не призвести до падіння чи іншого травмування;
- не виходити на дах багатоповерхівки для попередження падіння ;
- не підходити до відчинених вікон, миття вікон вимагає підвищеної безпеки , не нахилитися на перила ;
- не спускатися у підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища – там може бути отруйний газ;
- не вступати в контакт із незнайомими тваринами для запобігання отримання укусів від хворих на сказ тварин;
- застосовувати всі знання й правила, отримані на виховних годинах, навчальних уроках.

Правила безпеки життєдіяльності під час самотійного перебування вдома, на вулиці, у громадських місцях, у друзів, на молодіжних дискотеках, у замкнутому просторі з чужими людьми :

- не розмовляти й не вступати в контакт із незнайомцями, зокрема не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками міліції. Слід одразу кликати на допомогу й швидко йти до людей;
- не підходити до автомобілів із незнайомцями, навіть якщо вони запитують дорогу. Скажіть, що не знаєте, і швидко йдіть геть;
- перебувати на вулиці до 18-ти років – до 22 год. У темну пору – до настання темряви;
- не відчиняти двері дому навіть представникам правоохоронних органів. Якщо незнайомиць запитує, чи скоро прийдуть батьки, повідомте, що скоро – вони у сусідів, а в цей час зателефонуйте батькам і двері незнайомцям не відчиняйте;
- бути подалі від тих, хто влаштовує бійки, не брати участі в суперечках дорослих і не провокувати словами чи діями агресивну поведінку, що може призвести до бійки або травми; у стосунках із оточуючими керуватися толерантними відносинами;
- не заходити в під'їзд, ліфт із незнайомими людьми; одразу кликати на допомогу, якщо незнайомиць провокує якісь дії щодо вас. Бути уважнішими, оглядатися й перевіряти, чи не слідує за вами хтось під час проходу провулків, підземних переходів між домами й тунелями. Якщо за вами хтось іде, зупинитися й відійти у сторону , щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас;
- під час перебування на дискотеці, треба завчасно попередити батьків, щоб зустріли вас після заходу; слід керуватися загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку діями і словами.
- у разі небезпечної ситуації звертатися до служби охорони закладу, викликати міліцію за номером 102, телефонувати батькам;
- не вчиняти дії, що можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми у кримінальному праві вважаються особи віком до 18-ти років. За злочини, вчинені після настання 14-річного віку, неповнолітні підлягають кримінальній відповідальності; позбавлення волі неповнолітньому може бути призначення строком до 10-ти років; найбільш суворим примусовим заходом виховного характеру є направлення до спеціальних навчально-виховних установ, що здійснюється примусово, незалежно від бажання неповнолітнього чи його батьків;

- батьки неповнолітніх, які не займаються вихованням своїх дітей, підлягають адміністративному штрафу в розмірах, передбачених відповідною статтею Кримінального кодексу України;
- всеукраїнські гарячі лінії підтримки дітей та молоді України: Всеукраїнська лінія «Телефон довіри» – 800-500-21-80; національна гаряча лінія з питань попередження насильства над дітьми та захисту прав дітей – 500-500-33-50 (у межах України дзвінки безкоштовні).

2.3. Під час канікул виконувати правила запобігання захворювань на грип, інфекційні й кишкові захворювання, педикульоз тощо:

- при нездужанні не виходити з дому, щоб не заразити інших людей, і викликати лікаря;
- хворому виділити окреме ліжко, посуд, білизну;
- приміщення постійно провітрювати;
- у разі контакту із хворим одягати марлеву маску;
- хворому слід дотримуватися постільного режиму;
- вживати заходів профілактики: їсти мед, малину, цибулю, часник; чітко виконувати рекомендації лікаря;
- постійно мити руки з милом перед їжею;
- не їсти брудних овочів та фруктів, ретельно їх мити й ошпарювати;
- для запобігання захворювання на педикульоз, регулярно мити голову; довге волосся у дівчат має бути зібране у зачіску, не користуватися засобами особистої гігієни (гребінцем) інших осіб, а також не передавати свої засоби гігієни іншим. Не міряти й не носити чужого одягу, головних уборів, а також не передавати свого одягу іншим;
- не вживати самостійно медичних препаратів, не рекомендованих лікарем;
- якщо ви погано почуваєтеся, а дорослих немає поряд, слід викликати швидку медичну допомогу за номером 103, описавши свій стан, назвавши номер свого телефону, домашню адресу, прізвище, ім'я, а також зателефонувати батькам.

2.4. Небезпечні ситуації та правила поведінки при їх виникненні:

Коли хтось тоне. Слід швидко витягнути потерпілого з води. Але робити це слід лише в тому випадку, коли є впевненість у відповідних знаннях та навичках, інакше існує загроза потонути разом. Якщо ви не впевнені у своїх силах - кличте на підмогу. До прибуття лікарів “екстренної допомоги” надати домедичну допомогу.

правила надання домедичної допомоги при утопленні:

- почистіть порожнину рота і глотку утопленого від слизу, мулу та піску;
- переверніть потерпілого на живіт, перегніть через своє коліно, щоб голова звисала вниз і кілька разів надавіть на спину. Дитину просто припідніміть за ноги;
- проводьте штучне дихання і зовнішній масаж серця до відновлення серцебиття і самостійного дихання;
- доставити потерпілого до лікувального закладу.

Тепловий удар. Виникає у разі тривалого перегрівання організму, особливо при підвищеному фізичному навантаженні. Це може статися у походах, на дачних ділянках, при носінні щільного одягу в спеку, під час роботи в приміщенні з високою температурою, в умовах підвищеної вологості і за недостатнього провітрювання.

Що слід робити:

- носити кепку з довгим козирком, у сонцезахисних окулярах та в світлому одязі з натуральних тканин;
- не приймати сонячних ванн на голодний чи повний шлунок;
- по можливості якнайбільше перебувати у затінку;
- засмагати слід вранці до 11 години або після 16 години ввечері;

- користуватися захисними кремами;
- вмиватися кілька разів на день – бажано мінеральною водою.

Як розпізнати перші ознаки (сонячного та теплового удару):

з'являється різка втома, слабкість, головний біль, запаморочення, біль у ногах, спині, нудота, блювота, шум у вухах, потьмарення в очах, посилене дихання, кровотеча з носа, а можливо й втрата свідомості. Якщо в цей час потерпілому не надати нагальної допомоги, він може загинути від зупинки дихання та кровообігу .

Допомога при сонячному та тепловому ударах :

- потерпілого перенести у затінок і звільнити його тіло від облягаючого одягу;
- змочити прохолодною водою голову та груди, на ділянку паху та під пахвами розмістити тканину, змоченої водою;
- за необхідності р виконувати штучне дихання , а за наявності головного болу дати таблетку анальгіну;
- викликати швидку допомогу;
- розмістити потерпілого на спину. Якщо є підстави на блювання потерпілим – повернути на бік ;
- до приїзду лікаря треба боротися за життя потерпілого. Для виведення зі стану непритомності потерпілому дають понюхати нашатирний спирт. Намагатися знизити температуру тіла, для чого потрібно накрити потерпілого вологою тканиною, увімкнути вентилятор.

Допомога при опіках :

- не змащувати тіло ніякими речовинами (кремами, мазями, за винятком лікувальних);
- поверхню опіку потрібно закрити сухою стерильною пов'язкою.

Чого не слід робити:

У спеку пити солодких газованих напоїв – вони спричиняють набряки, молока - посилює спрагу, вина – зневоднює організм. Зловживати їжею.

Укуси ос і бджол, змій, кліщів. При їхньому жаленні під шкіру вприскується отрута, від якої може виникнути місцева або загальна реакція.

Ступінь отруєння після укусів бджіл залежить від кількості одночасних укусів, місця ураження та індивідуальної реакції організму до бджолої отрути.

Найнебезпечнішими є укуси ротової порожнини.

Місцева реакція: сильний біль, сверблячка і печіння, почервоніння і набряк.

Що слід робити при укусах комах :

- видалити по можливості жало разом з отруйним мішечком, підчепивши нігтем, пінцетом, голкою;
- промити ранку етиловим чи нашатирним спиртом;
- прикласти до цього місця шматочок цукру, що сприяє витяганню отрути з ранки і перешкоджає розвитку набряку або льоду для зменшення болу;
- дати випити міцного і солодкого чаю;

Кліщі - носії кліщового енцефаліту найбільш активні у весняно-літній період. Для попередження цього захворювання при лісових прогулянках, збирання ягід, грибів, необхідно дотримуватись найпростіших запобіжних правил:

- одяг повинен надійно закривати тіло;
- штани – заправлені у шкарпетки, на ногах – чоботи або щільно зав'язані черевики;
- куртку наглухо закривають і заправляють у штани, обшлагги повинні щільно облягати кисті рук;
- комір і манжети можна змастити камфорною олією;
- вуха і волосся потрібно закрити косинкою або беретом;
- можна застосовувати засоби відлякування комах.

Після повернення з лісу необхідно уважно оглянути одяг і тіло. Особливо уважно

потрібно оглянути голову, шию, відкриті ділянки шкіри. Кліщі, які присмоктались, мають вигляд малопомітних чорних плямок, їх важко відрізнити від природних утворень на шкірі.

Що слід робити:

- кліщів, що присмокталися, треба спробувати обернути його тіло пінцетом або пальцями незалежно від напрямку обертання ;
- ранку потрібно змастити розчином йоду;
- вилучених кліщів спалити;
- якщо при видаленні кліща голівка його відірвалася і залишилась в товщі шкіри, потрібно звернутися в медичну установу для видалення голівки.

Що слід робити при укусах змій :

- слід створити всі умови для негайного введення сироватки;
- забезпечити потерпілому нерухомість, оскільки надмірні рухи сприяють швидкому проникненню отрути в кров;
- звільнити кінцівки від взуття, шарпеток, браслетів для попередження набряків;
- не перетягувати гумовим джгутом кінцівку вище місця укусу, бо це може призвести до порушення кровообігу в ураженій ділянці;
- не надрізати краї рани, не відсмоктувати з неї кров, бо через пошкодження слизової оболонки ротової порожнини отрута може швидко потрапити у кров;
- дати випити значну кількість рідини (води, кави, чаю).

При втраті орієнтації у лісі.

Якщо ви заблукали :

- зберігати спокій та уникати паніки;
- пригадати останню прикмету на знайомій частині шляху і постаратися простежити до неї дорогу.

Прислухатися. При відсутності знайомих орієнтирів, стежок і доріг виходити "на воду" - униз за течією. Струмок виведе до річки , річка - до людей. Якщо орієнтирів немає , залізьте на найвище дерево - погляд з висоти допомагає краще зорієнтуватися.

Чого не слід робити:

- пити воду з річок та озер. Найбільш надійні джерела води - струмки. Поблизу місць, де виявлено мертву рибу чи тварин, взагалі не можна навіть мити руки;
- затримуватися біля зламанних дерев. Вони спираються одне на одне і можуть впасти, особливо під час вітру;
- ходити біля боліт. Болотною водою також не можна користуватися. Поблизу болота, як правило, водиться багато гадюк;
- контактувати із дикими тваринами. У людей і тварин (олень, лисиця) близько 150 спільних хвороб . Тварини нападають на людину, якщо вони поранені, перелякані несподіванкою або захищають своє потомство. При явно агресивному поведженні тварин можна використовувати як засіб захисту вогонь або стукати палицею по дереву;
- залишати їжу у вашому наметі або поряд з місцем вашого відпочинку;
- ховатися під високими деревами та залишатися на галявині під час зливи з блискавкою, бо блискавка може вдарити у найвище місце.

При ураженні блискавкою.

Влітку часто гримлять грози і блискають блискавиці. Ураження блискавкою не дуже часте явище. Але від нього ніхто не застрахований.

Чого не слід робити:

- ховатися під деревами (особливо тими, що стоять окремо). Найбільш небезпечні дерева – це дуб, тополя, ялина, сосна. Рідко блискавка б'є в березу і клен, майже

ніколи - у чагарник;

- стояти прямо на відкритому просторі, (блискавка б'є в найвищу точку на місцевості);

- лягати на землю (таким чином ви підставите все тіло під удар блискавки), краще присісти навпочіпки в суху яму чи траншею, обхопивши голову руками;

- бігти, їхати на велосипеді, купатися;

- перебувати поруч з металевими предметами, торкатися металевих споруджень,

дротяної огорожі, тримати в руках довгі чи металеві предмети, (вудки, парасольки);

- стояти біля відчиненого вікна.

Надання допомоги :

- потерпілого слід роздягнути;

- облили голову холодною водою та обгорнути мокрим холодним простирадлом;

- якщо людина ще не опритомніла, треба зробити штучне дихання “рот у рот”, а при зупинці серця – непрямий масаж, поверхню опіку закрити пов'язкою та якнайшвидше викликати медичну допомогу або відправити до лікарні, не забуваючи, що в будь-який момент може наступити зупинка дихання і серця.

Навіть якщо людина опритомніла, у неї можуть виявитися серйозні ушкодження внутрішніх органів.

Не можна закопувати в землю .

При харчовому отруєнні.

Літом дозріває безліч фруктів, овочів і є можливість вдосталь поласувати різною смакотою. Але саме влітку вершина харчових отруєнь досягає апогею.

Що слід робити:

- завжди дотримуватися правил особистої гігієни;

- звертати увагу на доброякісність продуктів харчування, виконувати правила їхнього зберігання;

- ретельно мити овочі і фрукти;

- споживати багато рідини, щоб викликати блювоту;

- для нейтралізації шкідливих речовин після очищення шлунку вживати активоване вугілля;

- зігріти, дати теплого слабкого чаю;

- викликати лікаря або екстренну медичну допомогу.

При отруєнні рослинами.

Отруйні рослини зустрічаються скрізь: в лісі, в полі, на луках. Тому при зборі дарів природи треба бути обачним і пам'ятати про небезпеку, яку можуть заховати у собі приємні на вигляд та смак рослини. Тут слід запам'ятати правило: “Не знаєш – не бери до рук”.

Чого не слід робити:

- куштувати невідомих ягід, травинок, рослин, грибів;

- знищувати отруйні рослини, тому що їх використовують в медицині, вони є ліками для тварин і птахів.

Порядок дій :

- випити багато води, щоб викликати блювання;

- негайно звернутися до лікаря, вкласти потерпілого в ліжку.

При отруєнні грибами.

Гриби поділяються на групи: їстівні, умовно їстівні та отруйні. До першої групи належать білі, підберезники, підосичники, масляки, моховики, печериці, до другої – грузді, піддубники інші до третьої – бліда поганка, мухомори, опеньок несправжній . Серед отруйних грибів найнебезпечніший – бліда поганка. Вона росте в листяних лісах під дубами, кущами ліщини, рідше – у хвойних від початку літа до пізньої осені. Часто

бліду поганку плутають із зеленою сиріжкою, печерицями. Щоб не помилитися, слід пам'ятати, що основа ніжки у блідої поганки бульбовидної форми, з набряками та залишками мішковидного покривала. Той факт, що бліда поганка отруйна, відомий всім. Але мало хто знає, що небезпечними є й спори, які вітер може занести на рослини. Тому не слід збирати гриби, ягоди, траву, що ростуть поряд з блідою поганкою. Перш ніж іти з кошиком до лісу, треба добре знати, які з грибів можна збирати, а які ні. Тому надаємо вам рекомендації:

- не збирайте гриби поблизу транспортних магістралей, на промислових пустирях, колишніх смітниках;
- невідомі, особливо з циліндричною ніжкою, в основі якої є потовщення, оточене оболонкою;
- ніколи не збирайте пластинчаті гриби, бо отруйні інколи маскуються під них;
- шампінйони (печериці), у яких пластинки нижньої поверхні капелюшка білого кольору;
- не порівнюйте зібрані чи придбані гриби зі зображеннями в різних довідниках, бо вони не завжди відповідають дійсності;
- не куштуйте сирі гриби на смак;

ще раз перевірте вдома гриби. Профілактика харчових отруєнь.

Гриби людина споживає з давніх часів. До їстівних відносяться білі гриби, красноголовці, масляки, опеньки, грузді та ін. На жаль, не всі знають, які гриби можна їсти, а які - ні. Отруєння грибами виникають при вживанні не тільки неїстівних, але й їстівних грибів - при неправильній їх обробці та консервуванні.

Отруєння грибами досить часто закінчуються смертю.

Щоб запобігти отруєнню, необхідно дотримуватись таких правил:

- збирати гриби тільки з дорослими;
- збирати гриби потрібно тільки ті, які ви добре знаєте;
- ніколи не збирайте і не вживайте гриби, в яких біля основи ніжки є потовщення (як, наприклад, у червоного мухомора), і не куштуйте їх;
- намагайтесь брати гриби тільки з ніжкою, особливо це стосується сиріжок, тільки так можна запобігти зустрічі з блідою поганкою;
- не збирайте «печериці», в яких на нижній поверхні шляпки є пластинки білого кольору;
- пам'ятайте про хибні опеньки: не беріть гриби з яскраво пофарбованим капелюшком;
- ніколи не вживайте сирі, червиві, ослизлі, вялі й зіпсовані гриби;
- будьте також уважними при збиранні ягід і рослин, не збирайте й не вживайте рослини та ягоди, які вам не відомі.

Здоров'я і навіть життя людини, що отруїлася грибами, залежить від того, наскільки своєчасно їй нададуть домедичну допомогу.

При будь-якому отруєнні грибами, навіть на перший погляд нетяжкому, слід негайно звернутися до лікаря.

Симптоми отруєння: нудота, блювота, біль у животі, проноси, судоми, посилене потовиділення, мимовільне сечовиділення. До приходу лікаря необхідно перш за все постаратися будь-якими засобами вивести отруйну речовину з організму. Для цього необхідно звернутися до дорослих, щоб допомогли промити шлунок і спорожнити кишечник. Шлунок промивають теплою водою, содовим розчином або слабким розчином марганцевокислого калію.

Постраждалому не можна самому йти в лікарню, а також бігти або їхати на велосипеді.

Це може сприяти швидкій дії отрути. Тому хворий до госпіталізації і в період перебування у лікарні повинен дотримуватися строгого постільного режиму
Запобігання отруєнню хімічними речовинами

Отруйними речовинами, що найчастіше зустрічаються в побуті, є хлор, ртуть, аміак та ін. Існують правила, які допоможуть вам уникнути хімічних отруєнь:

- не можна брати в руки та вживати невідомі речовини;
- якщо ви випадково розбили склянку з хімічною речовиною, негайно одягніть вологу марлеву пов'язку, провітрить приміщення, сповістіть про цей випадок дорослих;
- якщо ви відчули незнайомий запах або побачили розливу рідину, негайно залиште це місце, сповістіть дорослих.

Запобігання отруєнню природним та зрідженим газом
Загальні відомості про природний та зріджений газ.гази можна розділити на природній газ (болотний, водяний, коксовий, нафтовий і чадний) і зріджений газ, який знаходиться під тиском у балонах (етан, пропан, бутан).

Зріджені гази не мають запаху, тому при використанні у побуті до них додають речовини із запахом для швидкого виявлення їх витoku із газових приладів.

Домедична допомога при отруєннях газом.

При отруєнні чадним димом або газом спочатку з'являється головний біль, потім запаморочення, загальна слабкість, сонливість, нудота, починається блювота.

Потерпілий може знепритомніти, можливі зупинка дихання і навіть - летальний кінець. Необхідно негайно:

- сповістити дорослих про випадок, викликати лікаря;
- винести постраждалого на повітря;
- прикласти до носа потерпілого ватку з нашатирним спиртом.

Забороняється постраждалому давати пити (можна тільки змочити губи та обличчя), будь-які ліки.

Радіаційна небезпека .

Факторами небезпеки радіації є: забруднення навколишнього середовища, небезпека для всього живого, що опинилося на забрудненій місцевості (загибель людей, тварин, знищення посівів та ін.) , крім того, внаслідок можливого атомного вибуху виникнення сильних руйнувань на значній території.

Дії у випадку загрози виникнення радіаційної небезпеки.

При оголошенні небезпечного стану не панікувати , слухати повідомлення через засоби масової інформації (під час перебування в помешканні).

Попередити сусідів , надати допомогу інвалідам , дітям та людям похилого віку.

Дізнатися про час та місце збору мешканців для евакуації.

Зменшити проникнення радіаційних речовин в квартиру (будинок): щільно закрити вікна та двері, щілини заклеяти . Підготуватися до можливої евакуації: упакувати у герметичні пакети та скласти у валізу документи, цінності , гроші, предмети першої необхідності, ліки, мінімум білизни та одягу, запас консервованих продуктів на 2-3 доби, питну воду. Підготувати найпростіші засоби санітарної обробки (мильний розчин для обробки рук). Перед виходом з приміщення від'єднати всі споживачі електричного струму від електромережі, вимкнути газ та воду.

Дії у випадку раптового виникнення радіаційної небезпеки:

- з одержанням повідомлення про радіаційну небезпеку негайно укрийтеся в будинку.
- Стіни дерев'яного будинку послаблюють іонізуюче випромінювання в 2 рази, цегляного - у 10 разів; заглиблені укриття (підвали): з покриттям із дерева у 7 разів, з покриттям із

цегли або бетону у 40-100 разів.

Уникати паніки. Слухати повідомлення через засоби масової інформації органів влади з питань надзвичайних ситуацій. Зменшити можливість проникнення радіаційних речовин в приміщення.

Провести йодну профілактику. Йодистий калій вживати після їжі разом з чаєм, соком або водою 3 рази на день протягом 7 днів: дітям до двох років - по 0,040 г на один прийом; дітям від двох років та дорослим - по 0,125 г на один прийом або водно-спиртовий розчин йоду : дітям до двох років - по 1-2 краплі 5% настоянки на 100 мл молока (консервованого) або годувальної суміші; дітям від двох років та дорослим - по 3-5 крапель на стакан молока або води. Наносити на поверхню кінцівок рук настоянку йоду у вигляді сітки 1 раз на день протягом 7 днів. місце початку евакуації. Люди похилого віку, діти, інваліди підлягають евакуації в першу чергу. Швидко зібрати необхідні документи, цінності, ліки, продукти, запас питної води, найпростіші засоби санітарної обробки та інші необхідні вам речі у герметичну валізу.

По можливості негайно залишити зону радіоактивного забруднення.

Перед виходом з будинку вимкніть джерела електро-, водо- і газопостачання, взяти підготовлені речі, одягнути протигаз (респіратор, ватно-марлеву пов'язку), верхній одяг, плащ, пальто, гумові чоботи. З прибуттям на нове місце перебування, здійснити дезактивацію засобів захисту, одягу, взуття та санітарну обробку шкіри на спеціально обладнаному пункті або ж самостійно (зняти верхній одяг, ставши спиною проти вітру, витрясти його; повісити одяг на перекладину, віником або щіткою змести з нього радіоактивний пил та вимити водою; обробити відкриті ділянки шкіри водою або розчином (типу ІПП-8), який буде виданий кожному. Для обробки шкіри можна використовувати марлю чи просто рушники. Дізнайтеся у місцевих органів державної влади адреси організацій, що відповідають за надання допомоги потерпілому населенню. Запам'ятайте!

Використовувати для харчування лише продукти, що зберігалися у зачинених приміщеннях, консервацію і не зазнали радіоактивного забруднення; не вживати овочі, які росли на забрудненому ґрунті; не пийте молоко від корів, які пасуться на забруднених пасовиськах. Не пити воду із відкритих джерел та із мереж водопостачання після офіційного оголошення радіаційної небезпеки, колодязі накрити. Уникати тривалого перебування на забрудненій території.

У приміщеннях, щодня робити вологе прибирання, бажано з використанням миючих засобів. У разі перебування на відкритій, забрудненій радіоактивними речовинами місцевості, обов'язково використовуйте засоби захисту: для захисту органів дихання - протигазом, респіратором, ватно-марлевою чи протипиловою пов'язкою, зволоженою марлевою пов'язкою, хустинкою або будь-якою частиною одягу; для захисту шкіри - спеціальним захисним одягом типу ОЗК, плащем з капюшоном, накидкою, комбінезоном, гумовим взуттям і рукавицями.

Хімічна небезпека.

Аварії (катастрофи) на підприємствах, транспорті та трубопроводах можуть супроводжуватися викидом (виливом) в атмосферу і на прилеглу територію сильнодіючих отруйних речовин (СДОР), таких як хлор, аміак, синильна кислота, фосген, сірчаний ангідрид та інші. Це являє серйозну небезпеку для населення, заражене повітря уражає органи дихання, а також очі, шкіру та інші органи.

Фактори небезпеки викиду (розливу) хімічно небезпечних речовин: забруднення навколишнього середовища, небезпека для всього живого, що опинилося на

забрудненій місцевості (загибель людей, тварин, знищення посівів та ін.), крім того, внаслідок можливого хімічного вибуху виникнення сильних руйнувань на значній території.

Дії у випадку загрози виникнення хімічної небезпеки:

Сирени і переривчасті гудки підприємств - це сигнал "Увага всім". негайно ввімкніть приймач радіотрансляційної мережі, або телевізор. Уважно слухайте інформацію про надзвичайну ситуацію та порядок дій.

При оголошенні небезпечного стану уникайте паніки. Попередити сусідів, надати допомогу інвалідам, дітям та людям похилого віку. Реалізувати заходи щодо зменшення проникнення отруйних речовин в квартиру (будинки): щільно закрити вікна та двері, щілини заклеїти. Підготувати запас питної води: набрати воду у герметичні ємності, підготувати найпростіші засоби санітарної обробки (мильний розчин для обробки рук). Дізнатися у місцевих органів влади про місце збору мешканців для евакуації та уточнити час її початку. Підготуйтеся: упакуйте у герметичні пакети та складіть у валізу документи, цінності та гроші, предмети першої необхідності, ліки, мінімум білизни та одягу, запас консервованих продуктів на 2-3 доби.

Перед виходом з будинку вимкнути джерела електро-, водо- і газопостачання, взяти підготовлені речі, одягнути засоби захисту. З одержанням повідомлення (по радіо або іншим засобом оповіщення) про викид (розлив) в атмосферу СДОР та про небезпеку хімічного зараження, виконувати заходи. Надягнути засоби індивідуального захисту органів дихання та найпростіші засоби захисту шкіри.

По можливості негайно залишити зону хімічного забруднення.

Якщо засобів індивідуального захисту немає і вийти із району аварії неможливо, залишайтесь у приміщенні і негайно та надійно герметизувати приміщення! Зменшити можливість проникнення СДОР (парів, аерозолів) у приміщення: щільно закрийте вікна та двері, димоходи, вентиляційні люки, щілини в рамах вікон та дверей, вимкнути джерела газо-, електропостачання та загасити вогонь у пічах, чекайте повідомлень органів влади з питань надзвичайних ситуацій за допомогою засобів зв'язку. Розуміти, що вражаюча дія конкретної СДОР на людину залежить від її концентрації у повітрі та тривалості дії, тому якщо немає можливості покинути небезпечну зону не панікувати і продовжувати вживати заходи безпеки.

Швидко зібрати необхідні документи, цінності, ліки, продукти, запас питної води та інші необхідні речі у герметичну валізу та підготуватися до евакуації.

Виходити із зони хімічного зараження в бік, перпендикулярний напрямку вітру та обходити тунелі, яри, лощини - в низинах може бути висока концентрація СДОР.

При підозрі на ураження СДОР уникати будь-яких фізичних навантажень, необхідно пити велику кількість рідини (чай, молоко, сік, вода) та звернутися до медичного закладу. Вийшовши із зони зараження, зняти верхній одяг, ретельно вимити очі, ніс та рот, по можливості прийміть душ.

З прибуттям на нове місце перебування, дізнатися у місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування адреси організацій, що відповідають за надання допомоги потерпілому населенню.

Надання першої допомоги при ураженні СДОР.

В першу чергу негайно захистити органи дихання від подальшої дії СДОР.

Надягнути на потерпілого протигаз або ватно-марлеву пов'язку, попередньо змочивши її водою або 2% розчином питної соди у випадку отруєння хлором, а разі отруєння аміаком - водою або 5% розчином лимонної кислоти. Винести потерпілого із зони

зараження та забезпечити йому спокій і тепло.

Запам'ятайте! Перша медична допомога ураженим СДОР в осередку хімічного ураження полягає у захисті органів дихання, видаленні та знезараженні стійких СДОР на шкірі, слизових оболонках очей, на одязі та негайній евакуації за межі зараженої зони. При отруєнні хлором винести потерпілого із зони зараження. При зупиненні дихання зробити штучне дихання. Шкіру, рот, ніс промити 2% розчином питної соди або водою. При отруєнні аміаком винести потерпілого із зони зараження, шкіру, рот, ніс промити водою. В очі закапати по дві-три краплі 30% альбуциду, в ніс - оливкове масло. При необхідності відправити потерпілого до медичного закладу.

Ртутна небезпека.

Ртуть - метал сріблясто-білого кольору, у звичайних умовах легко рухома рідина, що при ударі поділяється на дрібні кульки, у 13,5 разів важча за воду. Температура плавлення - +38,90С. З підвищенням температури інтенсивність випаровування ртуті збільшується. Пари ртуті та її сполуки дуже отруйні.

З попаданням до організму людини через органи дихання, ртуть акумулюється та залишається там на все життя. Встановлено максимально припустиму концентрацію парів ртуті: для житлових, дошкільних, учбових і робочих приміщень - 0,0003 мг/м³; для виробничих приміщень - 0,0017 мг/ м³. Концентрація парів ртуті в повітрі понад 0,2 мг/ м³ викликає гостре отруєння організму людини.

Симптоми гострого отруєння проявляються через 8-24 години: починається загальна слабкість, головна біль та підвищується температура; згодом - болі в животі, розлад шлунку, хворіють ясна. Отруєння є наслідком вдихання малих концентрацій парів ртуті протягом тривалого часу. Ознаками такого отруєння є: зниження працездатності, швидка стомлюваність, послаблення пам'яті і головна біль; в окремих випадках можливі катаральні прояви з боку верхніх дихальних шляхів, кровотечі ясен, легке тремтіння рук та розлад шлунку. Тривалий час ніяких ознак може й не бути, але потім поступово підвищується стомлюваність, слабкість, сонливість; з'являються - головна біль, апатія й емоційна нестійкість; порушується мовлення, тремтять руки, повіки, а у важких випадках - ноги і все тіло. Ртуть уражає нервову систему, а довгий вплив її викликає навіть божевілля.

Дії населення під розливу ртуті у приміщенні. Якщо у приміщенні розбито ртутний термометр:

- вивести з приміщення всіх людей, у першу чергу дітей, інвалідів, людей похилого віку;
- відчинити настіж усі вікна у приміщенні;
- максимально ізолювати від людей забруднене приміщення, щільно зачинити всі двері;
- захистити органи дихання хоча б вологою марлевою пов'язкою;
- негайно розпочати збирати ртуть: збирати спринцівкою великі кульки і відразу скидати їх у скляну банку з розчином (2 г перманганату калію на 1 літр води), більш дрібні кульки збирайте щіточкою на папір і теж скидайте в банку. Банку щільно закрийте кришкою. Використання пилососу для збирання ртуті – забороняється;
- вимити забруднені місця мильно-содовим розчином (400 грамів мила і 500 грамів кальцинованої соди на 10 літрів води) або розчином перманганату калію (20 грамів на 10 літрів води);
- зачинити приміщення після обробки так, щоб не було сполучення з іншими приміщеннями та провітрювати протягом трьох діб;
- утримувати в приміщенні, по можливості, температуру не нижче 18-20 °С для скорочення термінів обробки протягом проведення всіх робіт;

- вичистити та промити міцним, майже чорним розчином марганцівки підошви взуття, якщо ви наступили на ртуть.

Якщо ртуті розлито більше, ніж у градуснику:

- зберігати спокій, уникати паніки;
- вивести з приміщення всіх людей, надати допомогу дітям, інвалідам та людям похилого віку - вони підлягають евакуації в першу чергу;
- захистити органи дихання хоча б вологою марлевою пов'язкою;
- відкрити настіж усі вікна ;
- ізолювати максимально забруднене приміщення, щільно зачинити всі двері;
- зібрати документи, цінності, ліки, продукти та інші необхідні речі;
- відчинити настіж усі вікна ;
- ізолювати максимально забруднене приміщення, щільно зачинити всі двері;
- вимкнути електрику та газ, загасити вогонь у грубах перед виходом і з будинку;
- негайно викликати фахівців з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення. У крайньому випадку - зателефонувати в поліцію.

Боротьба з великою кількістю ртуті та її парів дуже складна. Хіміки називають її демеркуризацією.

Демеркуризація проводиться двома способами:

- хіміко-механічним - механічний збір кульок ртуті з подальшою обробкою забрудненої поверхні хімічними реагентами (після такого способу обробки приміщення потребує посиленого провітрювання);
- механічним - механічний збір кульок ртуті з поверхні з наступною заміною підлоги, штукатурки або капітальним ремонтом будівлі (цей спосіб може застосовуватися разом з хіміко-механічним). Якщо ви виявили або побачили кульки ртуті в будь-якому іншому місці, негайно сповістіть про це місцеві органи з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення або міліцію.

Під час знаходження в лісі або в туристичному поході необхідно:

- ретельно вибирати місце для багаття. Перед розведенням багаття в радіусі 5 метрів перевірити металевим шупом наявність вибухонебезпечних предметів;
- користуватися старими багаттями не завжди безпечно. Розмінуванням, знищенням вибухонебезпечних предметів займаються тільки підготовлені фахівці-сапери, допущені до цього виду робіт.

Великою серйозною загрозою для суспільства є тероризм. Більшість загроз внаслідок використання вибухових пристроїв. Злочинці, як правило, поміщають у звичайні портфелі, пакети тощо, а потім, ніби випадково залишають в багатолюдних місцях.

При цьому слід звертати увагу:

- на автомобіль, власник якого невідомий або державні номери незнайомі;
- наявність у механізмі антени або приєднаних до нього дротів;
- звуки, що лунають від предмету;
- наявність джерела живлення поряд з предметами;
- наявність розтяжки дротів тощо.

При будь-яких виявленнях предмету - опитати людей, сусідів. При неможливості встановлення власника - повідомити у відповідні органи. Одна з головних причин нещасних випадків з вибуховими пристроями – грубе порушення елементарних правил безпеки.

3. Вимоги безпеки при виникненні надзвичайної або аварійної ситуації.

3.1. Не панікувати, заспокоїтися, проаналізувати ситуацію, накреслити план дій і спокійно їх реалізовувати, при необхідності звернутися за допомогою. Слід зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, потрібно зателефонувати до служб екстреної допомоги за телефонами:

101– державна служба порятунку;

102– поліція;

103 – швидка медична допомога;

104 – газова служба.

(коротко описати ситуацію, кількість людей, адресу, за якою відбувається захід, назвати своє прізвище, ім'я, номер свого телефону).

Уникати під час евакуації натовпу, не захарашувати проходи, у жодному разі не ховатися у куткових сплосченнях, під сходи, у шафи тощо – це може заважати рятувальникам надати вам допомогу.

Умови мінімізації поширення вірусної інфекції:

- здійснення постійного провітрювання приміщення (щогодини не менше ніж 10 хвилин);

- використання масок чи респіраторів, при симптомах нежить, кашель;

- утилізації одноразових масок, фільтрів для респіраторів;

- щоденний температурний скринінг (не вище 37,2 ° С);

- самоізоляція, якщо ознаки гострих респіраторних захворювань або після повернення з регіону, де поширюється COVID-19, необхідно контролювати симптоми протягом 14 днів та вимірювати температуру тіла двічі на день

Примітки:

Хірургічні маски не захищають від зараження інфекційними хворобами. Вони не призначені для захисту від потрапляння збудників у дихальні шляхи, тобто не захищають від хвороб тих, хто їх надягає.

Респіратори класу захисту FFP1 захист від вірусних інфекцій не гарантують. Зазвичай їх застосовують для захисту від нетоксичного пилу. Найефективніше захищають від інфекційних захворювань респіратори класу захисту FFP2 чи FFP3. Однак жодні респіратори й інші ЗІЗ не допоможуть від зараження вірусом, якщо людина не дотримуватиметься базових заходів гігієни.

Пам'ятайте, що у повітрі вірус може жити до 3 годин, на резинових рукавичках та алюмінієвій поверхні — до 8 годин, на сталевій — до 48 годин, дерев'яній і скляній — до 4 діб, паперовій і пластиковій поверхнях — до 5 діб.

3.2. Уникати контакту з особами, які мають симптоми респіраторного захворювання.

3.3. Повернувшись додому, продезінфікувати мобільні засоби зв'язку, вимити руки з милом протягом не менше ніж 30 с або обробити їх антисептиком. Не торкатися немитими руками очей, носа та рота, за потреби використовувати стерильні серветки.

Інструкція розроблена на 21 аркушах.

Розробив :

інженер з охорони праці

Базурін О.П

(підпис)

Узгоджено:

юрисконсульт

Полевик А.В.

(підпис)

